

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
за пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 14. јануара 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ
Неслаћена писма не примају се.

О УПОТРЕБЉИВОСТИ НАЂЕНЕ ВОДЕ

Извештај техничког пододбора за извршење новог водовода.

Задатак техничког пододбора, који је од стране Одбора општине вароши Београда лавске године изабран, био је: да систематичким истраживањем докаже, има ли у околини Београда воде, која би се могла за будући водовод употребити.

Технички одбор сматра да је тај задатак извршио, те с тога овим подноси свој извештај о постигнутим резултатима.

При своме раду, технички одбор држао се правца, који је Одбору општинском из свију досадањих писмених и усмених реферата познат, а који је и сам усвојио.

Према истоме постављено је пре свега начело, да Београд треба снабдети толиком количином воде, која би била довољна за подмирење свију потреба, приватних и јавних, а која би одговарала уједно хигијенским захтевима; те да се тако учини први корак за рационално побољшање санитетских прилика у престоници.

Што се тиче количине воде, узето је као мерило, да за Београд ваља тражити 100 литара с главе на главу, као и да ваља имати у виду и потребу увећаног броја становништва, и то све до два пут толиког броја као што је данас.

Усвојено је уједно, како из економских тако и из хигијенских разлога, да се само у крајњем случају може приступити комбинованом систему водовода, где би била одвојена вода за пиће од воде за све остале приватне и општинеке потребе. Дакле, ако је икако могућно, да се изврши само један водовод, који би давао могућности да се добром водом могу подмирити све разноврсне потребе.

Исто тако, на основу искуства, које је у оваквим питањима до данас постигнуто; са обзиром на мишљење и раније за савет уштитаних стручњака; као и из хигијенских, економских и грађевинских обзира — обележен је следећи пут као једино оправдан и при истраживању воде за будући београдски водовод.

1. Најпре ваља тражити изворску или у опште планинску воду, која би се сопственим падом могла у варош довести;

2. Ако такве воде нема у довољној количини, онда да се потражи добра подземна вода; и најзад.

3. Ако и једно и друго није могућно, онда тек да се узме у обзир филтрована речна вода, сама или у комбинацији са бољом водом за пиће.

Из ранијих саопштења наших (в ди Бр. 41. „Општинских Новина“ од 1888. год.) Одбору општине вароши Београда познато је, да су хидролошка испитивања и посматрања показала да из околине Београда, у знатном периметру, ни из далека не може да се добије потребна количина изворске и планинске воде.

Одбор технички имао је дакле поглавито да се бави испитивањем подземне воде.

У томе погледу и г. Смрекер и технички одбор били су мишљења, да у геолошкој формацији околине Београда, сем у мањој равници, нема слојева који стално и сигурно спроводе велику количину воде, оснивајући се при томе на неповољно искуство које је небројено пута у кречној стени учињено.

При свем том, дужност је налагала, да се раније отпочета истраживања подземне воде у мокролушкој долини заврше, па је то и учињено; а резултат је показао, да вода из те обла-

сти одговара истина хигијенским захтевима, но да јој је количина веома незнатна, према ономе што се тражи.

На тај начин, технички одбор био је упућен, да истраживања са свом енергијом предузме у мањој равници, коју смо ми назвали „Област Белих Вода“, с тога што је највероватније да ће тамо нађена вода бити истога порекла, као и вода еа познатог извора Беле Воде.

Пошто са велике површине београдске околине која образује слив неколико речица, мора знатна количина воде да понире у земљу и да некуда одилази; а поглавито и са обзиром на то, што од вододелнице између Саве и Дунава, оном страном која ка Сави силази, и нема приметних отока по површини — морало се веровати: да се велики део воде у Макиш слива, не само по површини, већ и испод ове Сем тога, таквом веровању иде у прилог у главном и пад слојева кречве стене, па и та околност, што су се на том месту, вековним наносом, и локалним а и даљним, посредством тако велике реке као што је Сава, најлакше могли образовати такви слојеви, који служе као поуздани спроводници подземне воде.

Предузетим истраживањима одиста је доказано, да се на томе месту, између непробојних слојева уме, налазе под земљом са свим моћни алувијални односно дилувијални слојеви, који се састоје из ситног и крупног песка и шљунка.

Констатовано је уједно: да су ти слојеви, по целој површини Макиша, правилно и равномерно распрострањени; да су испуњени водом, која има свој пад од Жаркова и Железника ка Сави и Чукарици; да та вода стоји под толиким притиском, да се у цевима пење до на површину земљишта, и изнад овога; и најзад, да иста не стоји у вези, ни са савском водом, ни са водом, која се по површини у Макиш слива, те ту баруштине образује

Нарочитим квантитативним покушајем, имала је да се одреди количина притисања тако нађене подземне воде. Пошто је такав покушај извршен, а сва су прикупљена дата стављена на расположење г. Смрекеру ради извршења потребног теоријског рачуна, изјаснио се исти у својем писму од 3. (15) VII. 1889. г. на следећи начин:

„Нађени ток подземне воде толико је јак, да може са потпуном сигурношћу да даде потребну количину воде за варош Београд, и то са обзиром и на доцније увећање вароши.“

Према оваквом стању ствари, остало је само још, да се констатује каква је нађена вода; те да се може приступити решењу питања о томе, да ли да се она употреби за будући водовод.

*

Пре но што приступимо оцени нађене подземне воде у Макишу, изложићемо најпре шта се према данашњем стању науке, а специјално из хигијенских обзира, од сваке воде тражи, те да се она може сматрати као добра и употребљива, па да се дакле и за употребу у варошким водоводима може да дозволи и препоручи.

Пре свега, пошто вода, која се употребљује за прање, рибање соба, поливање улица и остале приватне и јавне потребе, испарењем својим преноси у ваздух штетне клице ако их има, а људи троше несразмерно већу количину ваздуха но воде — то се данас захтева: да је сва вода, која се на ма које целих троши, исто тако добра, као и вода за пиће. Тако дакле, при оцени какве воде поглавито ће бити меродавно, да ли је она добра и здрава за пиће, а са обзиром на извесне

друге цели једино тражи се, да је у колико је могућно мекша.

Од добре и здраве воде тражи се, да има извесне физичке и хемијске особине.

Што се физичких особина тиче, вода треба да је бистра, без укуса и мириса, да не таложи, да је свежа и да има извесну што сталнију температуру (која зависи разуме се и од средње годишње температуре дотичног места, а иначе захтева се обично да не премази 15 и да не иде испод 9°C.)

Што се хемијског састава воде тиче, захтева се да садржи што мање минералних соли и да нема никаквих састојака, који доказују присутност органских трудећих или трудењу изложених материја, као и да нема извесних других састојака у толикој мери, у којој би могли бити штетни по здравље.

Најзад повија наука, која је усавршила микроскопију и бактериологију, додала је тим захтевима и то, да вода, која се употребљује за подмирење људских потреба, не сме задржавати патогених органских клица, т. ј. таквих које се сматрају за узрок или носиоце разних заразних болести.

Пошто нема воде у природи, која би апсолутно испуњавала све услове, који су од потпуно здраве воде траже; то је ушло било у обичај, да се за све састојке, који поглавито при оцени воде долазе у обзир, поставе извесне границе, преко којих не би били дозвољени.

Међу тим, како при постављању таквих граница нема апсолутног критеријума, а и појам о доброту воде зависи од локалних геолошких и других околности; видимо да се одиста и најмеродавнији стручњаци у томе у великој мери разликују.

Сем тога и захтеви, који се на добру воду из разних обзира постављају, доста се разликују, тако да их није лако могућно све у исти мах и потпуно задовољити.

Према томе дрнас, при решавању питања о употребљивости какве воде, ни хигијена ни техника не држе се строго раније постављених граница, а међу тим при томе у великој мери узимају у обзир локалне прилике, навике људске, па и економну страну питања. Ово последње пак нарочито игра важну улогу у таквим случајевима, где су све санитарне установе добро уређене вароши у зачетку, где дакле ваља имати ширега погледа и мислити на могућност подмирења свију потреба; јер једностраним рашењем таквих питања у ствари се ни каква корист не постиже.

При оцени воде ваља пре свега узети у обзир има ли могућности, да се на дозвољеном растојању а уи требној количини, добије и боље воде, но што је извесна нађена вода. А доброта какве воде често се оцењује и према томе, у каквом односу по својим особинама она стоји са другом каквом водом која је у околини позната и као добро призната.

*

Прелазећи сада на претрес извршених квалитативних радова, част нам је поднети све извршене анализе, и то:

У прилогу под 1). Анализе подземне воде у Макишу, са 18 разних места (свега 22 анализе);

У прилогу под 2). Анализе воде са извора Беле Воде и Репишта, са чесама Топчидерских и Београдских, из бунара у мокролушкој долини (и то из општинског бунара испод војеног сењака и из бунара у фабрици Тоболара и друга), са извора у засеку иза Вајфертове пиваре и најзад из Саве и Дунава (свега 19 анализа);

У прилогу под 3). Анализе воде из 73 разна бунара у вароши; и

" " 4). Табеларни преглед извршених анализа (заград савнења Макишке воде са осталом изворском и другом водом).

" " 5). Анализе воде из рупе I-е у Макишу и са извора Беле воде, свега две анализе извршене у Манхајму.

" " 6). Анализа воде из рупе XII. (бунара) у Макишу, извршена у Минхену.

" " 7). Бактериолошке анализе са извора Беле воде, Макишке подземне воде и воде из Саве и Дунава, свега 8 анализа.

Сем тога, тражена је и из Лајцига (од тамошњег хигијенског института) хемијска анализа макишке воде из рупе XII. (бунара); но отуда нисмо добили ни анализу ни одговор, ни на једно од упућена 3 писма, ма да има више од 3 месеца дана како смо први пут писали.

Анализе у прилозима 1), 2), 3), и 4) извршио је у току претходних радова, поступно и у разво време, државни хемичар Др. Марко Т. Леко, уз припомоћ г. Бранка Ановића предавача беогр. реалке

Од тих 114 извршених анализа, 73 односе се на варошке бунаре, и више ће нас интересовати приликом расправљања питања о варошкој канализацији, а 41 анализа тиче се вода, које су се морале узети у обзир, при решавању питања о води за будући варошки водовод.

Анализе у прилогу под 5) извршио је у Манхајму Др. Бисингера и Хенкинга завод за испитивање животних средстава, а анализу под 6) завод за испитивање животних средстава у Минхену (који стоји под тамошњим хигијевским институтом). Обе ове анализе (као и тражена анализа из Лајцига) имале су, да потврде тачност овде извршених анализа подземне воде из области Белих вода, а доказано је, да се све те анализе подударају и узајамно потврђују.

Одмах пошто је извршена анализа воде у Манхајму, на основу те анализе као и на основу дотле извршених анализа од стране г. Лека, изјавио је г. Смрекер, да је вода из области Белих вода добра и да може да се употребити, како за пиће тако и за остале потребе, па је то мишљење и доцније у својем писму од 3. (15) VII. 1889. године потврдио.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ЛИСТАК

ЈЕДНАНАЈЕСТА ЗАПОВЕСТ

— хумореска —

„Богу божије а цару цареву
Н. П.

„Да ли би умео рећи, пријатељу, ко нас у животу нашем најмање оставља на миру? Ко нас дира, а не можемо се противити; ко нас бије па сме и да веже, ако покушаш побећи испред удараца? Кажу људи да муве човеку највећма досађују, али какве муве, оне би се увек дале сносити; од њих смо бар зими на миру. Комарац? — Комарац! Но у томе већ има нешто мало сличности. Замислиш једног огромног комарца — читава држава. Глава — као једна велика општина. Крила — као два крила војске (— ах, кад би ова мало мање народ коштала). Ноге — као никад незајажене општинске потребе. Жаока — управник свију државних и општинских благајница. Само дај, дај, дај! Кома? — Држави. Кома? — Општини. Па шта ми је најзад та држава, шта општина? И за што као да ја баш ве-

чито њима дајем?! Општина што и држава — „паша мати“. Лепа мати, што од крви и зараде деце своје готовански живи! Да је бар и она као неко патриотско удружење у које ступимо па ако нам се не допада друштво ми лепо изађемо. Али ово пусто не можеш. Мати, али брате није Бога-ми рођена. Шчена ли те једном за кике целог века никако да пусти. Само дај, дај, дај!“

Овако је чика-Мија за живота почињао скоро увек прве разговоре своје, вечито жалећи се час на општину час на државу. А јес ти био чудан човек! Није се никад много трудио да на миру остави оне који су га и за длаку дирнули, а у приликама кад је ваљало кесу дрешити, ту се његова ђудљивост педа до врхунца свога. Неодољивом мржњом гледао је на сваког порезника, и сласт му је била закачити општину или државу гди год је могао. Царину, трошарину — то је плаћао само кад је морао, а кријумчарио је подједнаком слашћу све што је могао. Није хтео чова да плаћа — па то ти је, и кад год се срећно провукао, славио је провиђење које тако мудро спасава људе од беде и напасти, од државних дација и општинских пореза. Тврдио је увек да је то крајња неправда што држава немилосрдно потрже човека целог живота само за то што се на свет родио, и да је могао чути за општину у којој нема пореза и приреза, у инат се не би двоумио потражити тамо жељенога спокојства, да се тако отараси пореских, царинских, трошарин-

НОВО КАЛДРМИСАЊЕ

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ

(ПРОДУЖЕЊЕ)

Ако разгледамо цене, по коју је калдрма у Београду плаћена налазимо да 1 m² стаје:

Калдрме од ситнијег камена, са дунавским песком, по	2:50—3:00 дин.
Калдрме од крупнијег камена, са клубарским песком, по	3:32—3:34 „
У опште данашње калдрме од ломљеног камена, по	2:50—3:34 „
Просечно дакле по 3:04 или у округлој цифри по	3:00 „
За калдрму од тесаног камена, налазимо:	
Калдрма у Дубровачкој улици, од угарског трахита, извршена по	19:00 дин
Калдрма у Дубровачкој улици од топчидерског кречњака лицитирана	24:00 „
Калдрма у Кнез Михаиловој улици од рипањског кречњака, извршена	12:50 „
Просечно дакле од 1 m ²	18:50 „

Макадам плаћен је 1884. год. по 4:40 дин. 1 m², а општина је дала јоште свој камен за доњу подлогу.

Од ових цена, она за калдрму од ломљеног камена у опште узев не би била скупа, но за исти новац моћи ће се она много боље градити, но што је то до сада бивало. Међу тим оне друге цене такве су, да се за исте може добити и најсавршенија калдрма од тесаног камена, а не само онаква каква је код нас извршена.

Што се тиче тротоара, који су се последњих година почели у Београду градити, рупе и улоке које сада већ на њима виђамо најјаснији су доказ како су грађени, а међу тим цена им је велика. Тако од топчидерских и ресничких плоча стаје 12—13 динара од 1 m² тротоар а керамит 10—12 динара. Ово су пак цене, које су у опште претеране и луксузне, а Београд би најмање имао потребе да неразмисљено с једне стране новац баца, док са друге стране није у стању и много прече потребе да подмири.

IV.

Кад сведемо, све што смо до сада о разним врстама калдрме у опште навели, па се обазремо на наше прилике; моћи ћемо лако доћи до закључка о томе, коју калдрму ми можемо и ваља да употребимо.

Видели смо, да калдрма од асфалта и од дрвета дају најравнију површину и да је вожња по њима најпријатнија, а одговарају потреби и највећег саобраћаја. Међу тим асфалт није употребљив за стрме улице, као што су код нас; дрвена кал-

ских и „сијасет других“ финансијских качкета.

Било је луди људи којима мудрост чика-Мијина не изгледаше тако јасна, но то се њега није тичало ни тада када посетници његови свима даваху прилике да се слатко насмеју.

Али мало по мало и чика-Мија најзад мораде да клоне.

Једном у Јуду сазрео диван дуван у стаклари његовој Ко би е у то доба новоме дувану надао! И сами контролори дувански нису могли веровати да је то нов дуван. Прошалили се малчице, прорачунали да је толико само од прошле године код чика-Мије „случајно“ остало, да га је по томе морало десет пути више бити, па онако лепо и мирољубиво цепнуше десетоструку казну. Овај мали удар потресао је чика-Мију и он поче веровати да се намети морају плаћати уредно. Од тог доба све је ређе помишљао да се свети општини и држави, докле најзад случај, који ћемо сада испричати, не убеди чика-Мију сасма, да су држава и општина „свуда и на сваком месту“ и да се за то против њихове силе не може ништа; да Мојсеј није знао е ће устројство државе и општине бити овакво, а иначе би се без сваке сумње на каменим таблицама налазила и једанајеста заповест Божија: „порез и прирез, царину и трошарину, плаћај уредно, јер што сам недаш, одузеће ти се.“

* * *

Један је од правих зимских дана. Цича стегла, местимице дебели слојеви снега покрили околину а оштри северац брише

дрма са хигијенског гледишта не може да се препоручи; даље саобраћај у Београду није ни данас, а неће ни за 20—30 година извесно бити толики, да су нам потребне најсавршеније врсте калдрме; па најзад и цене тих врсти калдрме веома су велике.

Са обзиром дакле на све ово, јасно је, да за наше прилике не може бити говора о таквој калдрми.

Остаје дакле да узмемо у обзир само оне врсте калдрме које се од каменог материјала граде. Па све и да нема других разлога, који говоре за одбацивање осталих и скупоценијих врсти калдрме, довољно говори за камену калдрму код нас и та околност, што бар у Србији има довољно камена, па дакле постоји и могућност, да се нађе материјал, који ће у свему одговарати целим и потреби, разуме се да за ово треба чинити студије, па ако камен из непосредне околине Београда и не буде у свему погодан, вероватно је да ће се паћи на другим местима бољи, а нарочито морала би се узети у обзир места поред воде одакле би дакле пренос био јевтини.

Између свију врста камена калдрме видели смо истину, да је макадам најугоднији за вожњу но због велике прашине и блата толико је несносан и штетан по здравље, да га ваља одбацити. Сем тога ова врста калдрме није ни мало јевтина, кад се узму у обзир велики трошкови које она изискује за одржавање, што чини те је она од све друге камене калдрме несразмерно скупља. Према томе, ни са хигијенског ни са економског гледишта, ми нити би могли нити би смели да усвојимо макадам.

И тако дакле, остаје нам само калдрма од тесаног и ломљеног камена, као и комбинација њихова.

Па и овде, када узмемо у обзир несразмерно велику површину београдских улица, а малу насељеност вароши, имаћемо на првом месту да имамо у виду потребу за што јевтинијом калдрмом. Таква је калдрма од ломљеног камена, па пошто, она може да буде сасвим добра, кад се гради и одржава као што ваља; то и ми сматрамо, да за највећи део Београда ваља задржати калдрму од ломљеног камена. Да је пак ово добар и рационалан начин калдрмисања, сведочи нам и то што је он, као што већ више пута поменуемо, и у напреднијим земљама увелико јоште у употреби. А не ваља ни то сметати са ума, да се Београд не сме ни у овом погледу угледати на велике и највеће центре европске, већ се мора равнати са својим другима по величини, насељености и трговинском обртју.

Само за мали део Београда, а за улице где је фактички знатан саобраћај, и које леже у најугледнијем делу вароши, може и треба да се употреби боља калдрма, дакле од тесаног камена.

Када даље и овде узмемо у обзир скупоћу калдрме од тесаног камена, онда морамо доћи до закључка, да је и ту за наше прилике најумесније употребити мештовиту калдрму, тим пре што видимо, да су и неке много веће европске вароши, с обзиром на потребну економију, исто тако поступиле, и то без уштрба за савлађивање већег саобраћаја.

на све стране. Облаци снега засипљу прозоре мале крчме у којој весела дружиница, сваким гутљајем слатког напитка, „христове сузе“, све разговорнија бива. Велика боца и топла пећ загревају и пркосе фијукању ветра, који бесно тресе о прозоре тражећи пукотине, као да на сиду хоће друштва и црнога винца.

За столом их је осам. Једна постарија и једна млађа жена, девојка и пет брканлија, међу којима чика-Мија ни по чему не беше последњи. Његова нова атила, опшивена црним гајтанима, и накривљена поша, казују да се друштво враћа ако не баш из сватова оно свакако с некога весеља. Рентијер Селеш и чика-Мија кумују бележнику Цветићу. Прстеновали поп-Стевину јединицу у Н. па је ваљало вратити се. Али увек гостољубиви г. Селеш не да да се тако лако растану. Два се празника састала само да му буду на руци лакше склонити „кумове“ да терају право на његово добро у С а у К нико и да не свраћа. — Чика-Мија се ретко у животу своје веселио, али у таквим приликама умео је да се ваљано и искрено покаже. Жељи кума Селеша није се противио, а ко би и смео бунити се кад су уз-а-њ ташта, жена и млада сваја, лепа Јованка. Немилостива зима приморала „ноћашње“ путнике да се у В. одморе, у крчму сврате и крај пећи огреју а праотац Ноје крив је и овог пута што се дружиница није само огрејала него и „загрејала“. Бадава су у саонице упрегнути коњи пред „биртијом“ нестрпељиво тресли своја звонца — загрејана дружиница не даваше знака скороме подаску.

При томе по ширини улицама ваља тесаним каменом патосати само у ширини од 5 m, колико је довољно за слободан пролаз двојих кола. Остала површина улице имада би се лево и десно калдрмисати ломљеним дотераним каменом, само на ивицама поред пешачких стаза морао би се одук патосати опет тесаним каменом. Међу тим кад је ширина улице толика, да лево и десно не би остало места, колико је потребно за једна кола; онда је рационалније, да се цела површина коловоза патосате тесаним каменом.

Па и калдрма од тесаног, камена према тврдоћи камена, начину његове обраде и тешкоћи при тесању, може да буде веома различита.

Према величини саобраћаја и у најживљим улицама београдским; према вероватности, да код нас, ни за 20—30 година, неће бити саобраћај толики, колики је по већим трговачким центрима европским; према томе, што код нас нису у употреби незграпна и тешка теретна кола; а са обзиром на што већу економију: морамо да сматрамо, да је за Београд једно рационално, да за његове улице не захтевамо ни камен претеране јачине, ни најправилније обраде.

Што се тиче апсолутне јачине камена, ми сматрамо да је за београдске прилике сасвим довољно 500 килограма на 1 квадратни сантиметар. Према испитивању г. г. Љ. Клерифа, Ј. М. Жујовића и Ф. Хофмана, које су са неколико примерака, Маја месеца 1886. год., чинили, апсолутна јачина кречњака топчидерског и ринањског лежи између 520 и 744, а у средњу руку износила би 650 килограма на 1 квадратан сантиметар.

Што се тиче, обраде камења за калдрму држимо да би за нас најрационалнија била употреба камења само са горњом потпуно равном и правилно обрађеном површином.

*

На тај начин мислимо, да ће најцелесходније бити решено питање о томе, какве врсте калдрме ваља да усвојимо за Београд, у колико то у опште може да се оцени у природ, а са обзиром на туђе искуство и наше слабе материјалне прилике и фактичне потребе.

Међу тим, шта ће за Београд са финансијског гледишта у томе погледу одиста бити најбоље; то може да покаже само рачун, на основу искуства, које би се добило обрадом камена, извесне каквоће, на различит начин, и калдрмишући њиме мање површине улица у цели покушаја.

Овакви подухаји, кад се граде рационално и са разумевањем, дају драгоцену основу при решавању питања о калдрмисању; те их с тога смотрене општине и мањих и већих европских вароши вазда предходно и предузимају.

Односно обраде тесаног камена важно је при томе да се примети следеће.

Идеал калдрме од тесаног камена био би тај, да се употребити камен који је са свих 6 страна потпуно равно и правилно

-- Живело вино... ја љета — узвикивао је по често баш главом чика-Мија, који никада није марао да отеже и онај први део „многа....“

— Живеле госпође! — додаје други члан Др. Ника. Његова лекарска пракса није била сјајна по оној „другој половини“ — клијената, који лекарске услуге и плаћају. Бацао је жудне погледе на младу Јованку, чије би му добро познато златно-звечеће девојачко преимућство било довољно за накнаду оне „друге половине“ — клијената

— Па једном нам ваља поћи — бунила се госпођа Селешовица, трудећи се у залуд да јој срдња доликунје.

— Драга госпођо! — утишковао је чика Мија — ваљда нећете захтевати од нас да тако брзо оставимо овако красно вино?!

— Али ми се морамо журити да би стигли на време.

— На против, — усуди се својим веселим гласом, тврдити Др. Ника. Сад је скоро два, а да до К... стигнемо треба нам два и по часа. Тамо ћемо се одморити тек кад варош пређемо дакле ван тошаринске линије. Одатле да пожуримо и о сутони ето смо на вашем добру.

— Тако је, тако — мушки сложено потврђиваху.

— Па докле ћемо онда овде остати? — почињаше из нова г-ђа Селешовица.

истесан, а то с тога, што би ширина састава била сасвим мала и што би се превртањем калдрме пет пута њена трајашност знатно продужила. Међу тим како је искуством доказано, да ово последње не може да се постигне, и да се једном саграђена калдрма може само једном преврнути; сем тога камен са правилном обрадом свију површина несоразмерно скупље стаје: то не треба овако обрађен камен би усвојити.

Мишљења смо дакле, да би ваљало узети у обзир само следеће врсте калдрме, па са њима само и пробае градити:

1.) Коцке са потпуно равном горњом и доњом површином, а оштрим, равним и правоуглим ивицама. Остале стране израђене само у толико, да испунчења или издубљења не износе више о 1 сантиметра. Страна коцке 15—20 сантиметра.

2.) Коцке као под 1., само с тиме, да доња површина буде паралелна горњој, а иначе обрађена као и бокови. Доња површина може бити мања од горње, али не испод половине исте

3.) Призматично камење са обрадом као што је под 1.) наведено, а са димензијама: 10—16 сантиметара за ширину, 20—32 за дужину и 15—23 сантиметра за висину.

4. Призматичко камење са димензијама као што је под 3.) казато, али са обрадом као под 2.) Доња површина не сме бити мања од $\frac{2}{3}$ горње.

А за калдрму од ломљеног камена:

5.) Полигонално камење приближно једнаке величине, са равном обрађеним странама. Доња површина приближно паралелна горњој и не мања од $\frac{1}{2}$ исте. Горња површина да није мања од 300 сантиметара, а ни једна страна да јој није дужа од 25 ни краћа од 7 сантиметара.

6.) Ломљен камен без икакве обраде, само дотеран на приближно једнаку величину. Горња површина да није мања од 250 до 300 квадратних сантиметара, и да нема ни једну страну дужу од 25 ни краћу од 5 сантиметара. Сваки камен да има своје лежиште.

Од побројаног камења имаде би се учинити пробае, калдрмисањем појединих површина, и то само тесаним каменом, само ломљеним и мешано.

Од правилног камења треба при том у равнијим улицама употребити камен веће, а у стрменијим мање ширине. Редови да се полажу управно на правац улице, а на раскреницама само дијагонално.

Колико може сада већ приближно да се оцени, изгледа да би, за калдрму од тесаног камена, био за нас најкориснији камен са обрадом као под 2.) и 4.) а један квадратни метар такве калдрме по свој прилици не би више коштао од 12—14 динара. Грађење пак калдрме од ломљеног камена можемо приближно узети да неће више стати од 5 00 динара 1 квадратни метар, са дотеранима од 3 динара са обичним ломљеним каменом.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

— Само док подрум допусти, -- шали се трећи члан мушког колегијума гојазни учитељ Лаза.

— Драга моја, овако изврсног токајца узалуд је тражити код нас; тако лепог кристалног вина нема на далеко, бар ми смо га жудни...

Господин Селеш имао је ту „ретку особину“ да је волео свако добро вино и увек био готов да бескрајно декламује о превеликој заслуги праоца Ноја и прекрасним својствима винове лозе. И овог пута не би се само на овоме његово доказивање свршило, да га г-ђица Јованка не прекиде речима:

— Боље је да понесете неки број боца, па да се не бавимо овде дуго.

— Изврсна мисао!... Живела!... заклањаше браћа ко из једног грла, и мало је фалило па да у одушевљењу своје подигну мало лезу домшљанку. Али се чика-Мија снужди од једном.

— Шта је сад опет чика-Мија?

-- Држава... Општина... Ах, та оне ће ми најзад и крст мој појести. Не можемо у село вино носити. Проклета трошаринска качкета затражиће нам да у К... крчмарину платимо.

Пред овако јасном сметњом, пред изненадним и големим јадом једног непоколебљивог ђудљивца, ко би смео и помислити да помене како се и крчмарина може платити па да опет вино не изгуби ништа од сласти своје. То доказивати значило би учи-

НАЦРТ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗАКОНА

ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

(НАСТАВАК)

Сутерени

чл. 42. У сутеренима је дозвољено имати просторија за обитовање или дуже задржавање људи — кујне, радионице, продавнице, само под тим условима да патос у истим локалима лежи највише 20 мет. испод околног терена а теме свода 1·0 мет. над тротоаром или калдрмом у авлији.

На подводном земљишту или земљишту поплави изложеном није дозвољено градити сутерене за обитовање људи.

Прозори на сутеренима морају се изнутра отварати.

Дворишта и светлишта

чл. 43. Простор дворишта авлије — не сме бити стешњен толико да би то сметало довољној светлости и приступу ваздуха, а и тако удешен да се у случају ватре може лако у помоћ притећи.

Сваки простор у кући за употребу мора имати довољно приступа за светлост; а где се светлост непосредно са дворишта или улица не добија, морају се нарочито отвори зато начинити. Облик и величину ових отвора, (Sichtofe) прописиваће грађевински савет.

Прозори и врата

чл. 44. При свима новим грађевинама морају прозори на собама за обитовање бити најмање 1 мет. високи и 0·60 широки. Врата пак морају

бити најмање 1·90 висока и 0·59 мет. широка.

Врата и прозори са околним зидовима и крововима морају се начинити тако, да се могу отварати.

Ходници

чл. 45. Ходници и њихове ширине равнају се по множини станова у спратовима. Они не могу бити ужи од 1·10 мет. и као наставак стубова. Главне везе морају бити озидани на свод или са другим кровом сигурним од ватре.

Отворени ходници за саобраћ, на стражњој страни зграда и у авлијама могу бити само по изузетку и морају бити начињени од несагоривог материјала и на гвозденим гредама (трегерима).

Кујине

чл. 46. Патоси у кујнама са отвореним огњиштем морају око огњишта бити начињени од грађе којој не може нашкодити ватра као што је: камен, цигље, или плоче од креча.

Патоси код гвоздених огњишта (— шпархерта) и пећи које се изнутра ложе, ако су патоси од дрвета, морају бити доста далеко око огњишта и пећи оковани плехом.

Сваки простор који стоји у вези са огњиштем мора бити начињен од такве грађе којој ватра ни најмање не може нашкодити. Осим тога мора бити опкољен зидовима добро начињеним и дебелим 0·15 мет. и у тим просторима не сме бити ништа од дрвета.

Код камина довратци морају бити од камена, или гвожђа, а врата на истим од гвозденог плеха или бар изнутра окована гвозденим плехом.

Улазна врата огњишта морају бити начињена од гвозденог плеха или од дрвета с унутрашњим оковом од јаког гвозденог плеха.

Пећи

чл. 47. Код пећи у унутрашњости станова ложиле се оне споља или изнутра има се тамо, где цепео пада, то место патоса снабдети душлим патосом од цигаља.

Патос испред пећи мора се каменом или плеханом плочом покрити.

Зидани ошаци

Чл. 48. а., Ошаци морају бити најмање један мет. над површином крова уздигнути.

б., Сви ошаци морају бити цигљом озидани и какс с поља тако и изнутра на саставцима добро састављени и олепљени.

Спољна површина ошаци мора бити омалтерисана

в., Сви ошаци и преграде у њима без разлике морају бити зидане тако да са сваке стране имају 0·14 мет. дебљине. Греде морају бити од унутрашње површине ошаци раздвојене осим горње дебљине још и једним црепом који ће саставке цигља покривати.

г., Сваки спрат мора имати своје засебне ошаци.

д., Ошаци не смеју имати већи нагиб од 0·60 мет. према управној линији.

ђ., Један ошак сме највише за четири огњишта служити

е.) Узани ошаци морају бити округли и имати отворе са површином бар 2·50 мет. тако, да дође на свако огњиште пећи око 70 квадратних

витти да чика-Мији преседне и оно што је дотле просладно.

Завлада тренутна тишина. Сви беху свесни бола његовог. Латвише се ћутке чашица да изненадној тузи лека нађу у томе, што ће „још малко“ просладити на „лицу места“.

— Стој, сетио сам се! — прекиде од једном тишину чика Мија таквим гласом, да сви из реда усташени, у мал непоскакаше са места својих. Погледи беху управљени на његово доста смежурано лице. Он се накашља велеважно, дотаче прстом своје велико чело, и као да је реч о значајнијим, много решаваним а шкад не решеним варошким реформама, истеса:

— У кри-јум-ча-ри-ће-мо вино!

Једно опште: а — отеже се за столом, а то беше за чика Мију јасна потврда да је само он могао доћи на тако виспрену мисао.

— Али како? — упита Др. Ника.

— Зна чика Мија — тврдио је тако сигурним гласом, да би слушаалац са стране морао помислити да је овог часа решен читав друштвени проблем. — Само мало пожртвовања од стране госпођа, и цел ће бити постигнута. Усуђемо вино у „стаклад за загревање.“

Досетка чика-Мијина изненадила је другове а учитељ Лаза толико се беше раздрагао да га ни његов двоаконни „трбушић“ не уздржа од намере да пољупцем својих вином заслађених усана утисне на чело чика-Мије сведоцбу дубоке захвал-

ости, што је ипак нашао начин, да и на добру господина Седеша исекаше по коју овог прекрасног токајца „из прве руке.“

*

Читаоцу ваља да објаснимо шта су то „стакла за загревање.“ У многим покрајинама преко којих још не јури благословена железница, путници зими греју ноге напуњеним боцама са врућом водом. Наша дружина имађаше у саоницама по 8 таквих боца, коима би суђено да данас постану јатацима чика-Мијиним.

*

Бадава су госпође протествовале против ове намере; не поможе ни јадиковање да ће им ноге премрзнути.

Услужни крчмар извршио је налог чика-Мијин пре но што је протест госпођа и могао довести до гласања.

* * *

Озебли коњи једва кренуше замрзле саонице а одмах за тим по равном наспу полетеше крупним касом право у варош К.

*

Положају госпођа није се имало шта завидети. Оштар ветар шибао је лена лица и као у лнат Др. Ники на силу је љубио румене усне Јованчине, која икако нехте да јаку од бунде навуче и тиме на пут стане дрскости природног измењара. Господа сумног лакше сносни ладноћу. Пркосном попевком славили су и по сред циче оца Ноја, коме по мишљењу г. Се-

с-ме-тара а на огњиште у кујни око 140 кв-с-тара.

и., Ни један оцак несме бити спроведен у други.

ђ., Сваки узан оцак мора имати на доњем крају и на тавану испод крова по један отвор за чишћење; на таванском отвору биће двострука гвоздена вратанца, која се у гвозденом оквиру добро закључавају и не смеју бити близу грађе.

љ., Сваки оцак мора изнутра бити глатко омалтерисан. Широки оцаци морају бити затворени гвозденим кашцима и морају имати унутрашње ширине најмање с једне стране 0.45 а с друге 0.48 зидови морају бити дебели, 0.15 мет.

Оцаци за сушење на диму морају бити саграђени тако, да буду сигурни од ватре добро слењени и снабдевени гвозденим вратима и патосом од цигаља.

чл. 49. Чунци који служе за одвод дима са огњишта, морају бити од плеха или глазиране иловаче. Ови чунци морају бити спроведени у опште сталне оцаке (камине).

Чунке са огњишта спроводити непосредно кроз околне зидове или кроз кров напоље, забрањено је само при приземним зградама и то по претходном пристанку суседа и одобрењу грађевинског савета може се од овога одступити.

Чункови од пећи не смеју се на већу дужину од 6 мет кроз собе дућане и т. п. спроводити.

Пиварске сушнице цигљане и кречане

чл. 50. Простори у којима се димом суши морају бити засвођени и сва грађа у њима мора бити од несагоривог материјала.

Нове цигљане кречане и остале пећи, које распостире непријатан мирис, имају се изван вароши подизати на осамљеном месту.

Коњушнице и магацини за храну

чл. 51. Смештање коњушница у полуподземном спрату сутерену може се само онда одобрити, ако је свод тако висок, да прозори од коњушнице стоје над површином земљишта. Иначе морају бити удешене као и остале коњушнице.

Коњушнице и магацини за храну над којима има соба за обитавање морају противу ватре сигурне таване имати.

Коњушнице у варошком реону могу се подизати са стране улице само по одобрењу грађевинског савета но врата на смеју бити са улице, нити прозори смеју бити ближе земљишту од 2 и по мет. рачунећи то од доње ивице.

Шупе за дрва

чл. 52. Дрва за огрев смешта ће се свагда или у кућне подруме или у шупе осигуране од пожара.

чл. 53. Све шупе које додирују суседно имање морају имати са стране суседнога имања свој сопствени зид који ће као и темељ истога зида, бити од цигље или камена.

Међутавани и патоси

а., чл. 54. Међутавани морају бити довољно јаки. Грађевин. савету праву је да се о тој јачини и да увери, по потреби нареди да се о трошку господара изврши потребно појачање.

б., У сутеренима и подрумима тавани морају бити зидани, без дрвета.

в., Таваница до крова мора бити тако устројена да у случају пожара може издржати рушевину крова а да се не провали. А ради још веће сигурности од пожара, таваница мора бити одозго покривена слојем од сурвине (schut) дебелим 8 с.-метра који ће се слој по том покрити мелез блатом у дебљини од 4 с.-метра или цигљом или црепом у блату или малтеру.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Први састанак. Новоизабрани чланови општинскога одбора положили су заклетву у четвртак, 11. ов. мес. а одмах за тим, тога истог дана, држан је први редовни састанак, на коме је говором председника општине г. Николе Пашића и одговором одборника г. Милivoја Јосимовића обележен у кратким потезима правац од сада њег рада председништва и управе општинске.

За овим је приступљено дневном реду — решењу неколико хитнијих предмета.

Други збор. Избор лица за стални бирачки одбор није могао да се изврши 7. ов. мес. и за то ће се тај посао извршити на другом збору, који ће се ових дана држати.

Извештај. Обраћамо нарочиту пажњу читалаца на извештај водоводног одбора који данас доносимо.

Због важности његове оштампаћемо га у неколико следећих првих бројева. Но ко би желео да има исти извештај и у засебном издању, може га добити у деловодству општине.

Продајна је цена од комада динар.

Свршени избори. У седници одбора 11. ов. мес. извршени су избори: пореског од-

леша само неблагодарност људска не признаде светитељство и првенство међу свецима. —

Претили вранци показаше се боље, но што се могло мислити. Не пуна два часа и путници угледаше прве кућерке пред-вароши К... Приближавао се критичан тренутак. Госпође се погледаху. Чика-Мија суче леви брк а натмурио чело мислиш да ће на јатагане. Часак само и трве саонице, у којима су седели чика-Мија, Др. Ника, учитељ Лаза и бележник Цветић, беху заустављени.

— Молим изволте сићи, да би извршио ревизију — рече учтиво униформисани трошарински прегледач

— Оне друге саонице поштедиће због госпођа, — осу се чика-Мија.

— Дужност извињава; и госпође морају сићи.

Настаде преглед. Прегледач је претурао по саонницама. Дође ред и на боце. Сви се оладише, само чика-Мија не. Леви брк усуквао као да ће га у иглу уденути, гледајући мирно и одважно; па ипак једно пуце са атиле постаде жртва његовог нервозног расположења, не због плашње, но од муке што се преглед врши.

— Из далека путујете кад су вам се боце охладиле — рече прегледач немарно и спусти подигнуту боцу опет у саонице.

Преглед је свршен. Брзи коњи наставише лакши кас кроз варош. Чика Мија суче десни брк, али сада не из страха, него из задовољства што је тако „славно“ подваљено општини, подваљено држави. Сви се осуше смејати, чика — Мија се тош од радости. У тако лепом расположењу не сврнути у прву ван-варошкуну гостионицу, било би просто за осуду. Али наши путници по Др. Никином, раније примљеном предлогу, морадоше се ту и одморити.

Саонице засекоше у пртину до испред самих врата, на којима се брзо указа услужни гостионичар.

— Само кафу и чашицу вина.

Сишло се у веселом кикоту и ако ноге у дама беху одавна као туђе. Госпођу Селешеву придржа господин Селеш а лепој Јованци указа помоћ услужни Др. Ника.

Топлота у гостионици као наручена. Шали не беше краја. Па ипак задржавање није смело трајати дуже од часа колико због дате речи г-ђи Селешевци да се о сутону стигне до њиховог добра, толико и из других разлога: кава које — како; вино далеко од ваљаног а ни налики на мириси и кристали токајац у В. Али кад су се тамо заљубав путника вранци морали дуго трести на цичи испред крчме, правда захтеваше да се сада дружиница стрпи док се коњи поодморе.

бора, поротника и оцењивача војних набавака, сва три за ову годину.

Чим се порески одбор конституише, приступиће своје раду, а грађанству ће се издати нарочита објава.

Повећава се. У седници 12. оов. мес. општински је одбор акламацијом усвојио предлог председништва да се ноћна стража повећа са још 20 чувара.

Кад би средства општине допуштала, повећање ово било би много веће; али и овако за јавну сигурност урадиће се доста и тиме што је председништво већ нашло одзива код државне власти да се служба чувара доведе у сагласност са службом варошке жандармерије, те да редовно стражари што већи број лица.

Кварталници. Усвојен је и предлог да се за сваки поједини одељак варошки постави нарочити орган који ће стајати под кметовским помоћницима и вршити надзор по квартовима у погледу свију оних спољних послова, који данас припадају општинској власти а леже у интересу грађанства или саме општине.

Оставке. Општински Суд уважио је оставку одборницима: г.г. Ј. Михаиловићу, Ђоки Николајевићу — Хаџи, Димитр. Ђирковићу и Милошу Обркнежевићу. Тако исте и општински одбор уважио је оставку члану суда г. Николи Вуловићу.

Ова упражњена места попуниће се на збору, који ће се држати 28. ов. мес. а том приликом изабраће се и још један трећи члан општинског суда.

У КАКВОМ ЦИЉУ

Да су наши и мањи и већи послови општински до сада врло слабо напредовали о томе је и у јавности толико просито разговора да би најбоље било и не потрзати ту немилу околност. Али у истинитом погледању на стање ствари; у искреној жељи да се живљим радом надокнади оно што се раније није могло постићи; и више од тога, у правилном схватању дужности и

одговорности, која од сада лежи на општинској управи — не само што је корисно него, је и насупна потреба, једини излаз с рачунаљком узрока из прошлости стварати услове за плодан рад представништва у будућности.

„Искуство“ не сме бити само варка, да се у празном разговору употребљује а у стварном раду поука његова слабо примењује. Јер ако игди оно данас у општини искрено желећи побољшање свеукупних прилика, мора се отвореним очима гледати на прошлост и радovima приступати правилном проценом стања у коме смо.

Један од првих узрока из прошлости што администрација општинска у свима гранама својим није ни приближно могла задовољити захтеве грађанства, ни потребе варошке, несумњиво је лежао у томе што није било правилне поделе и потпуне организације послова, нити редовног рационалног усавршавања начина по коме се врше свеколике дужности.

С проширењем права општинских власти, по данашњем закону, проширене су уједно и дужности, па у колико су тиме увећани редовни и свакодневни послови свију одељака општинске администрације, у толико је потребније да се створи могућност да сви послови теку уредно и правилно, да не буде застоја ни великих на штету мањих, нити ситних на штету великих послова.

Јер у питању о побољшању општинске администрације, колико су важне велике реформе варошке, од толиког је истог ако не и животијег значаја, отпављање јавне службе, вршење оних редовних текућих послова који стоје у тесној вези са толиким личним интересима грађана (н. пр. суђење, одржавање здравствених мера, свршавање техничких уличних радова и т. д.). Према овоме, потребно је да нова организација буде потпуна, да и редовни послови иду својим правилним током а и периодични радови, велика предузећа (рефор. варошке) да се развијају што снажније.

Да би се ово могло постизавати, мора се пре свега особље општинског суда допунити у колико је најпотребније за све гране данашње надлежности општинских власти, а за тим одмах да се приступи реорганизацији послова

У овом циљу, општ. је одбор предурео мисао председниш. да се на првом месту подела учини између чланова општинске управе тако, да од сада три члана судска деле послове на главне гране: финансијску, судску и управну, те да председник општине као главни кмет и старешина не улази непосредно и у свршавање најситнијих послова, као што је то до сада бивало, него да му остане више времена за веће интересе и послове, за питања о предузећима и реформама варошким

Кад узмемо у обзир да од сада предстоје непрекидни велики послови; да нигде у свету старешина једног вел. надлештва не издаје неп. средно налоге свском поједином органу (него се то чини преко шефова одељака); да старешина сам не може ни надгледати, ни исправљати, ни одговарати, нити најзад стићи лично на све стране; — кад све то узмемо у обзир, и не изгубимо из вида да ће од сада општина имати и много више прихода те из њих подмирити незнатно веће издатке, — одлука представништва јесте први корак да послови општински пођу на боље.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Трамвај у Солуну. Недавно јавилисмо да је знаменити Хамди-беј добио повластицу на грађење трамваја у Солуну. Сада се воде преговори између њега и једне групе енглеских капиталиста, која нуди Хамди-беју да повластицу прекупи.

Трамвај у Солуну имаће ту тешкоћу што су тамошње улице веома тесне баш у оним крајевима који су најживљиви и пренасељени. Али по мишљењу повлашћеника трамвај ће имати и врло велики успех од линије која ће дуж пристаништа, преко самог ке-а, везивати старо — варошки живот са тако званим „новим Солуном.“ Овај нови део вароши простире се крај самог мора, а удаљен је од вароши прилично. На њему су многобројни домови богатих солунана, подигнути у модерном европском стилу а окружени прекрасним вртovima, као прави летњиковци.

Тамо живе капиталисте солунске, а свакодневно излази множина света да се место кужне атмосфере солунских улица, наудише свежа зрака.

Дође и тај тренутак. Али још се даме не беху огрнуле својим тешким бундама, кад на једаред разлеже се очајан узвик бедног чика Мије — узвик, какав се јавља кад нам ко-год срце цепа на комаће —

Скрушеним и страховитим лицем држао је чика-Мија боцу; час је спуштао једну, час подизао другу, трећу, па онет прву итд. Трчао је код других саоница и пицао редом боце. У престрављеној дружини овлада мисао да је чика-Мија — излудно.

Др. Ника први се злу досети. Двже једну боцу, али је брзо и испусти.

Боца је била врела.

Као разјарени лав шчепао је чика-Мија за гушу гостионичког момка.

— Несрећниче, шта си учинио с боцама — продера се на-њ од једном, као суманут. Преплашеном момку клецнуше колена.

— Милости... ви го...снодице, мо...

— Говори, или ћу те удавити!

— Ладне су биле.

— Па си загрејао, је ли? Говори! — беснио је чика-Мија, попустив мало гушу јадноме момку.

— Не!

— Него шта? —

— Ладна је била вода, на сам...

— Па си? — А? —

— Па сам просуо и налио другу.

*

— Општино!.. Државо!... пропиштао је скрушени чика-Мије.

* * *

Кад бих знао да пред св. Петром нису велики греси ако ко за живота свога не радо плаћа трошарину, царину и друге дације, молио бих се милостивом Богу да чика-Мија даде рајскога наслеђа. Та он је ипак био добар човек; а што је умро без тестаментa, не треба мислити да је тиме на последњем часу хтео побећи плаћање такса, него је желео да га наследи ја — најближи и захвални синовац.

И свећу сам му придржао. Његове последње непрекидане речи беху:.. држава.. општина.. свуда ина сваком месту.. ах... једанајеста запозест. *).

*) Ову приповетчицу ваљало би посветити онима који радо прелазе у Земун а царину не радо плаћају.

П О З И В

Сви доле именовани обвезници I позива из Београда који као занатлије припадају разним јединицама, и зивају се према решењу г. Министра Војног од 28 Августа пр. године СБр. 45. да тачно 25 тек. мес. представу својим нижеозначеним командама ради петнајестодневног вежбања :

а.) IV кољичком пуку

Редови: Стојан Богдановић, Владимир Бурић, Петар Илић, Атанасије Васиљевић, Антоније Васић, Петар Ковачевић, Јован Тадић, Јован Поповић, Станимир Секулић, каплар: Лазар Аксентијевић.

б.) гардијском батаљону:

Редов: Петар Николић.

в.) управи војне одеће:

Редови: Мијат Ђорђевић, Јеврем Мишић, Љуба Стевановић, Миливој Обрадовић, Ненад Ањмовић, Милаш Танкосић, Радисав Мичевић, Светислав Радојевић, Радосав Јовановић, Светозар Тешаћ, Димитрије Петровић, Милорад Науновић, Љубомир Јевремовић, Спасоје Поповић, Ђорђе Костић, Вукадин Томановић, Димитије П. Јовановић, Драгутин Тодоровић, Коста Трајковић, Стеван Станојевић — Стетојевић, Ђока Јовановић, Стеван Андрејевић, Јован Јовановић, Милутин Раићеловић.

г.) VII батаљону Краља Александра:

Редови: Светозар Н. Дамњановић, Љубомир Димитријевић, Љубомир Радосављевић, Лазар Николић, Драгутин Ристић, Лазар Вујић, Јоца Петровић, Храисав Џојић, Танасије Зорић, Јелесије Радосављевић Станимир Секулић Миленко Вуковић, Јозеф Качаревић, Јосиф Бурса, Стојан С. Влашковић, Миленко Капларевић, Петар Динић, Душан Милаковић, Лазар Милосављевић, Љубомир Јевремовић, Милаш Миловановић, Стојан Петровић, Милутин Благојевић, Веселин Милановић, Лука Мијајловић, Јова Николајевић, Душан Дакић, Тодор Негич, Радојица Павловић, Тодор Радовановић.

д.) управи ветеринарске школе:

Редови: Михајло Смиљанић, Панта Петровић, Танасије Јовановић, Димитрије И. Ђорђевић, Драгутин Цветковић, Живко Милосављевић, Љубомир Тошић, Обрад Глогиновић, Адолф Лудвих, поднаредник: Велимир Јовичић.

ђ.) Дунавском возарском ескадрону:

Редови: Васа Гавриловић, Јоца Јуришић, Иван Илић, Антон Јозељ — Јохал.

е.) Управи војно-техничког завода:

Редови: Владислав Веселић, Милаш Јанковић, Михајло Илић, Павле Ђорђевић.

ж.) Главном убојном слагалишту:

Редови: Сава Аранђеловић, Љубомир Божић.

з.) Управи гарнизона:

Редови: Драгутин Николић, Таса Стојановић

и.) Дунавском артиљеријском пуку:

Редови: Јован Радојичић, Живојин М. Војновић, Карл Арнолд, Петар Милић, Михајло Милчић, Петар Ковачевић, Миливој Радосављевић, Коста Нешић, Живан Јова-

новић, Ђорђе Пауновић, Јован Шнајдер, Ђорђе Крстић, Сима Јовановић, Јован Фрајдерах, Михајло Јанковић, Ранко Поповић, Љубомир Митровић, Јован Шмит, Цветко Обрадовић, Лазар Пајић и Милаш Стајевић.

Од доласка ослобођавају се само они који су тако болесни да не могу на вежбу доћи, и то за време болести, а извињавају се по лекарској сведоџби. — Сем болести извињава и смртни случај у породици али и то само за време сахране.

Ко се не би овоме позиву одазвао искупиће најстрожије законске мере и биће стражарно у команду спроведен.

Из канцеларије VII пуков. окр. команде 10. Јануара 1890 год. Бр. 3732/89.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 2. до 8. Јануара закључно прешло је преко општинских кантаја:

ТЕЖИНА	Ч е г а	100 к. просечна цена
КИЛОГР.		ДИН.
10,000	Брашна пшенична	—
	Брашна кукурузна	—
713,534	Пшенице	14-20
33,510	Кукуруза	10-50
10,000	Ражи	13—
	Крупника	—
363	Јечма	12-50
15,388	Овса	12-80
	Кукуруз нови	—
437	Пасуља	23—
3,225	Кромбира	8-50
4,174	Арпаџика	18—
1 130	Црна лука	10—
	Бела лука	35—
	Лука аршаме	—
2,053	Јабука	19—
585	Крушака	10-50
69	Ораја	20—
	Грожђа	—
	Шљива сирових	—
82,033	Сувих шљива нов.	21 50
82,630	Сена	5-50
5,210	Сааме	3—
	Шешарке	—
	Мед	—
32	Кајмак	120
332	Спра	85—
2,696	Лоја топљена	95—
	Лоја нетопљена	—
89	Масли	115
1,778	Сува меса гов	54—
39,528	Свиња дебелих	76—
5,880	Креча	3 40
	Катрана	—
	Рибе фришке	—
	Купуса кисела	—
	Рена	—
Литара		
54,192	Вина црна	18—
	Вина бела	—
21,447	Ракије шљ. меке	27—
	Ракије комове меке	—

Примедба. Наплаћено је на име кантајије 1.538.10 дин.

Молимо све оне који нам што дугују, да положије паре разносачима листа, који ће им признанице предати.

НА ЗНАЊЕ

Који још није учинио, а жели напунити своје леденице ледом из атара општине београдске, има се пријавити претходно, одређеном кметов. помоћнику у општинској судници — г. Јовану Антонијевићу да таксу плати и одобрење добије.

Сви они који приређују у својим локалима, јавне забаве, представе, игранке, држе певаче или музичк., дужни су пријављивати се претходно Општинском Суду ради одобрења.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

- а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове 0,40 дин.
- б). за неуздан шпархерд 0,40 "
- в). за узидан " 0,80 дин.
- г). за велики узидан шпархерд у гостионици 1,00 "
- д). за чишћење димњака од два спрата 0,40 "
- ђ). за чишћење простог димњака 0,20 "
- е). за чишћење чункова до 2½ метра уједно са пећима 0,20 "
- ж). за чишћење чункова од 2½ метра на више уједно са пећима 0,40 "
- з). за паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове 1,50 "

II. ИЗВОЖЊА ТУРЕТА:

- а). за собу и кујну или мањи дућан са собом 0,20 "
- б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом 0,60 "
- в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале 1,00 "

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

- а). од кубног метра 12,00 дин.
- б). од акова 0,60 "

IV. ПСЕТАРИНА:

- а). марка за пашче једном за свагда 3 дин.
- б). марка за кују 6 "
- в). обнављање изгубљене марке стаје половину цене

V ГРОБАРИНА:

- а). гроб за децу 7 дин.
- б). гроб за одрасле 12 "
- в). мада гробница 555 дин.
- г). већа гробница 967 "
- д). велика гробница 1207 "

VI. МРТВАЧКА КОЛА:

- а). мртвачка кола стара са 2 коња 12,90 дин.
- б). мртвачка кола нова са 2 коња 36,90 "
- в). мртвачка кола нова са 4 коња 72,90 "

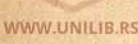
УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска.

Штамарија Народне Радикалне Странке.

Уредник Спасо Хаџи Ристић.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS